

VUISTREGELS PLAGIAAT

Plagiaat is het overnemen van gegevens uit andermans werk zonder correcte bronvermelding en het op die manier presenteren als je eigen werk. Het wordt gezien als fraude. Plagiaat overtreedt de basisprincipes van de auteurswet en de ALLEA code; de Europese gedragscode voor wetenschappelijke integriteit. In deze vuistregels geven wij uitleg over hoe je plagiaat kunt voorkomen.

HOE VOORKOM JE PLAGIAAT?

Plagiaat voorkomen is in theorie vrij simpel; je vermeldt duidelijk en herleidbaar de originele bron van het citaat dat je in je werk hebt overgenomen. Dit kun je doen op de volgende manieren:

Citeren

Je hebt de tekst van iemand anders letterlijk overgenomen. De tekst plaats je tussen aanhalingstekens en je vermeldt de bron op de juiste manier. Voor meer informatie over citeren ga je naar De APA-richtlijnen uitgelegd.

Parafaseren

In de tekst neem je in je eigen woorden ideeën of teksten van een andere auteur op. Ook in dit geval is een correcte bronvermelding verplicht.

Refereren

Je vermeldt ideeën, methoden of bevindingen van anderen met de juiste bronvermelding.

HOE VERMELD JE DE JUISTE BRON?

Een juiste bronvermelding is de beste manier om plagiaat te voorkomen. Zo laat je duidelijk de oorsprong van het gebruikte materiaal zien. Dit doe je door een aantal gegevens te vermelden, zoals de naam van de auteur, titel, jaartal en uitgever. Bij digitale bronnen vermeld je daarnaast ook de naam van de website en de datum van raadpleging. Op de pagina Bronnen vermelden vind je een praktische handleiding voor bronvermelding in het hoger onderwijs.

Citatiestijl

De manier waarop een bronvermelding moet worden genoteerd, heeft te maken met de (verplichte) citatiestijl. Ieder vakgebied heeft een of meerdere vaste citatiestijl(en) in gebruik. Twee voorbeelden van citatiestijlen zijn de veelgebruikte APA-stijl van de American Psychological Association en de Leidraad voor juridische auteurs van uitgeverij Wolters Kluwer. Voor meer informatie over de APA-stijl zie De APA-richtlijnen uitgelegd.

Referentiebeheer

Om literatuurverwijzingen goed op te kunnen slaan is binnen veel wo- en hbo-instellingen de software voor referentiebeheer [EndNote](#) of [RefWorks](#) beschikbaar.

Andere handige programma's zijn [Mendeley](#) of [Zotero](#). Beide zijn gratis te gebruiken. Ook met [Microsoft Office Word](#) is het mogelijk om een referentielijst bij te houden. Een andere eenvoudige manier om APA toe te passen, is met een zogenoemde APA-generator, bijvoorbeeld die van [Scribbr](#).

Citeren uit eigen werk (zgn. zelfcitatie)

Auteursrechtelijk gezien zou het geen probleem moeten zijn om bij het citeren uit je eigen werk geen bronvermelding toe te passen. Binnen de wetenschappelijke wereld is dit echter niet het geval: wanneer je geen bron vermeldt, pleeg je plagiaat op je eigen werk.

Volgens [de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit'](#) (KNAW, NFU, NWO, TO2-federatie, Vereniging Hogescholen en de Vereniging van Universiteiten, 2018) moet er altijd sprake zijn van correcte bronvermelding. Dat houdt volgens wetenschappers ook in dat er correcte bronvermelding plaatsvindt naar eerdere eigen publicaties, ook wel zelfcitatie genoemd.

In april 2014 stelde de KNAW-commissie Citeren het briefadvies [Correct citeren](#) op om meer duidelijkheid te geven over het correct hergebruik door de maker van de eerder, door hemzelf gepubliceerde teksten en onderzoeksresultaten. Het advies geeft meer duidelijkheid over de betekenis in de wetenschap van het begrip 'zelfplagiaat'. Er worden ook toetsingskaders gegeven over wat wel en niet toelaatbaar is bij hergebruik van eerder door de wetenschappelijke auteur zélf gepubliceerd materiaal. Dit hulpmiddel wordt gebruikt bij de beoordeling van concrete gevallen.

VRAGEN? NEEM CONTACT OP MET HET AUTEURSRECHTEN INFORMATIEPUNT (AIP)

Heb je naar aanleiding van deze vuistregels nog vragen? Neem dan contact op met een van de medewerkers van het [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) van je instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl 2019

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

beschikbaar onder de licentie Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland.

www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl